

Η ΜΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΟΖ ΚΑΘΙΣΤΑ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕ ΤΗΝ CHEVRON

Εισαγωγή: Στο πλαίσιο της διαδικασίας ολοκλήρωσης της παραχώρησης τεσσάρων θαλασσοτεμαχίων νοτίως της Πελοποννήσου και της Κρήτης στην εταιρία CHEVRON για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, η απόφαση του ελεγκτικού συνεδρίου σχετική με τον έλεγχο της σύμβασης, προκάλεσε έντονη πολιτική συζήτηση, λόγω της προσθήκης αφορώσας την πιθανή μεταβολή των ορίων της παραχώρησης, ειδικότερα για τα θαλασσοτεμάχια “Κρήτη 1” και “Κρήτη 2”. Η προσθήκη αυτή εντάχθηκε στη σχετική σύμβαση που ψηφίστηκε από την Βουλή στις 12 Μαρτίου 2026 (Ν.5287 ΦΕΚ 41 Α')¹. Η ανεπαρκής αιτιολόγηση της προσθήκης, την ενοχοποίησε ως υπεύθυνη για πιθανή μελλοντική εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας και γενεσιουργό συμβατικών κινδύνων για τον μισθωτή.

Ανάπτυξη: Συγκεκριμένα, στη σελίδα 18 της πράξης 6/2026 του ελεγκτικού συνεδρίου παρατίθεται ολόκληρη η επίμαχη προσθήκη:

Ειδικότερα, σύμφωνα με το προαναφερθέν σημείωμα, στο εν λόγω άρθρο προστίθεται παράγραφος 3, ως εξής: “30.3 Οι γεωγραφικές συντεταγμένες των νότιων και πλευρικών ορίων της Συμβατικής Περιοχής μπορούν να αναθεωρηθούν από τον Εκμισθωτή, σε περίπτωση σύναψης συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και ενός ή περισσότερων γειτονικών κυρίαρχων κρατών, η οποία οριοθετεί την υφαλοκρηπίδα ή την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) της Ελληνικής Δημοκρατίας στη Συμβατική Περιοχή. Σε τέτοια ...”².

Στην ίδια σελίδα και στην επόμενη σελίδα 19 αναλύονται λεπτομέρειες σχετικά με τις απορρέουσες από τη μεταβολή των συντεταγμένων συνέπειες και τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα τόσο του μισθωτή όσο και του εκμισθωτή.

Για την ορθή εξήγηση και κατανόηση της αναγκαίας αυτής προσθήκης, θεωρώ χρήσιμο να σημειώσω τα εξής:

Η Ελλάδα και η Λιβύη δεν έχουν προβεί μέχρι σήμερα στην οριοθέτηση ΑΟΖ και/ή υφαλοκρηπίδας στις υπαγόμενες στην θαλάσσια δικαιοδοσία τους περιοχές. Ο νόμος 4001/2011 αναγνωρίζει στην Ελλάδα, προκειμένου να αποφύγει την ομηρία της από την Λιβύη, το

¹ <https://www.e-nomothesia.gr/energeia/nomos-5287-2026.html>

² [ΕΛΕΓΧΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑΝ CHEVRON 0006_2026 Ε' Κλιμ..pdf](#)

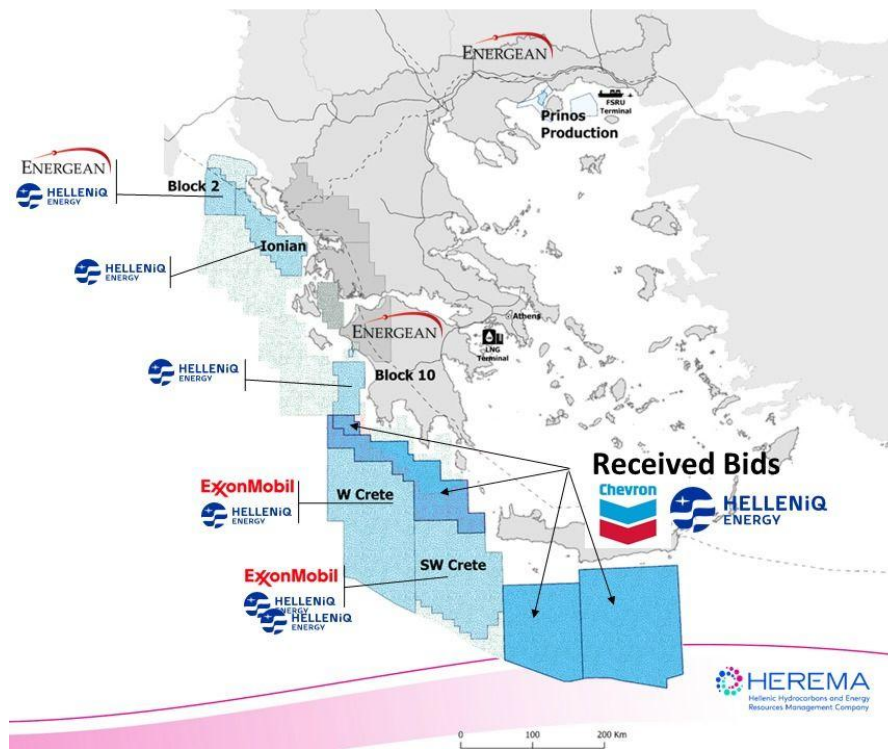
δικαίωμα να ορίσει τη μέση γραμμή ως όριο ΑΟΖ μεταξύ των δύο κρατών, προνοώντας το όριο να μετακινηθεί στην τελική θέση που θα προκύψει όταν επιτευχθεί η οριστική οριοθέτηση μεταξύ των δύο κρατών, βάσει των προβλέψεων της Σύμβασης του Montego Bay του 1982 (Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας) που έχουν υπογράψει και οι δύο χώρες. Η διάταξη αυτή έδωσε στη χώρα μας την δυνατότητα να πραγματοποιήσει το 2012 ευρεία σεισμική έρευνα σε μια περιοχή 225.000 τετρ. χλμ. περίπου (σχ.1).

ΣΕΙΣΜΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΜΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Σχήμα 1: Ερευνητική περιοχή περίπου 225.000 τετρ. χλμ.

Μετά από σχετικούς διαγωνισμούς για την ίδια περιοχή, η Ελλάδα παραχώρησε σε πετρελαϊκές εταιρίες θαλασσοτεμάχια με σκοπό την έρευνα υδρογονανθράκων. Εξ αυτών, αυτά που παραχωρήθηκαν στις εταιρίες EXXON MOBIL/HELLENIC ENERGY και πρόσφατα στην CHEVRON/HELLENIC ENERGY παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, για τον λόγο ότι η ανωτέρω χαραχθείσα μονομερώς μέση γραμμή αποτελεί το νότιο όριό τους, οπότε η πιθανή μετατόπισή της καθιστά αναγκαία την ανωτέρω προσθήκη (σχ.2) .

Σχήμα2: Παραχωρηθέντα θαλασσοτεμάχια για έρευνα υδρογονανθράκων

Οι εκ μέρους της Ελλάδας παραχωρήσεις θαλασσοτεμαχίων, όπως και η πρόσφατη στην CHEVRON, δεν ορίζονται ρητώς με συντεταγμένες υπό την μορφή : σημείο 1: $\Phi = 34^{\circ} 23' 34''$ και $\lambda = 23^{\circ} 23' 44''$, σημείο 2: $\Phi =$ κ.ο.κ, όπως γίνεται σε περιπτώσεις χωρών που έχουν οριοθετήσει πλήρως τις θαλάσσιες ζώνες τους (σχ.3,4),

page 2| Delimitation Treaties Infobase | accessed on 07/01/2004

For the Government of the Arab Republic of Egypt

ANNEX I

List of geographical coordinates of points 1 to 8 defining the median line and its limits annexed to the Agreement between the Republic of Cyprus and the Arab Republic of Egypt on the Delimitation of the Exclusive Economic Zone

Point	Latitude	Longitude
1	33° 45' 00"	30° 05' 00"
2	33° 34' 00"	30° 28' 30"
3	33° 30' 40"	30° 36' 40"
4	33° 21' 20"	31° 07' 00"
5	33° 11' 30"	31° 36' 30"
6	33° 07' 20"	32° 01' 20"
7	33° 00' 40"	32° 31' 00"
8a/	32° 53' 20"	32° 58' 20"

a/ The geographical coordinates of points 1 and 8 could be reviewed and/or extended as necessary in accordance with the provisions of this Agreement.

NOTE 1: The median line, as determined, appears graphically on the Official Hydrographic Chart published by the British Admiralty, No.183 (Ras at Tin to Iskenderun), scale 1/1,100,000, annex II to the above Agreement. The positional accuracy of the median line and the derived geographical coordinates of the turning points 1 to 8 are those of the above-mentioned British chart.

NOTE 2: Any further improvement on the positional accuracy of the median line will be agreed upon by the two Parties using the same principles, when more accurate data are available.

Ministry of Interior The Director of the Egyptian Department of Lands and Surveys Hydrographic Unit Hydrographic Department

CYPRUS EGYPT
Name and title Name and title
Signed Signed
Date Date

Σχήμα 3: Οριοθέτηση ΑΟΖ με γεωγραφικές συντεταγμένες μεταξύ Κύπρου και Αιγύπτου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

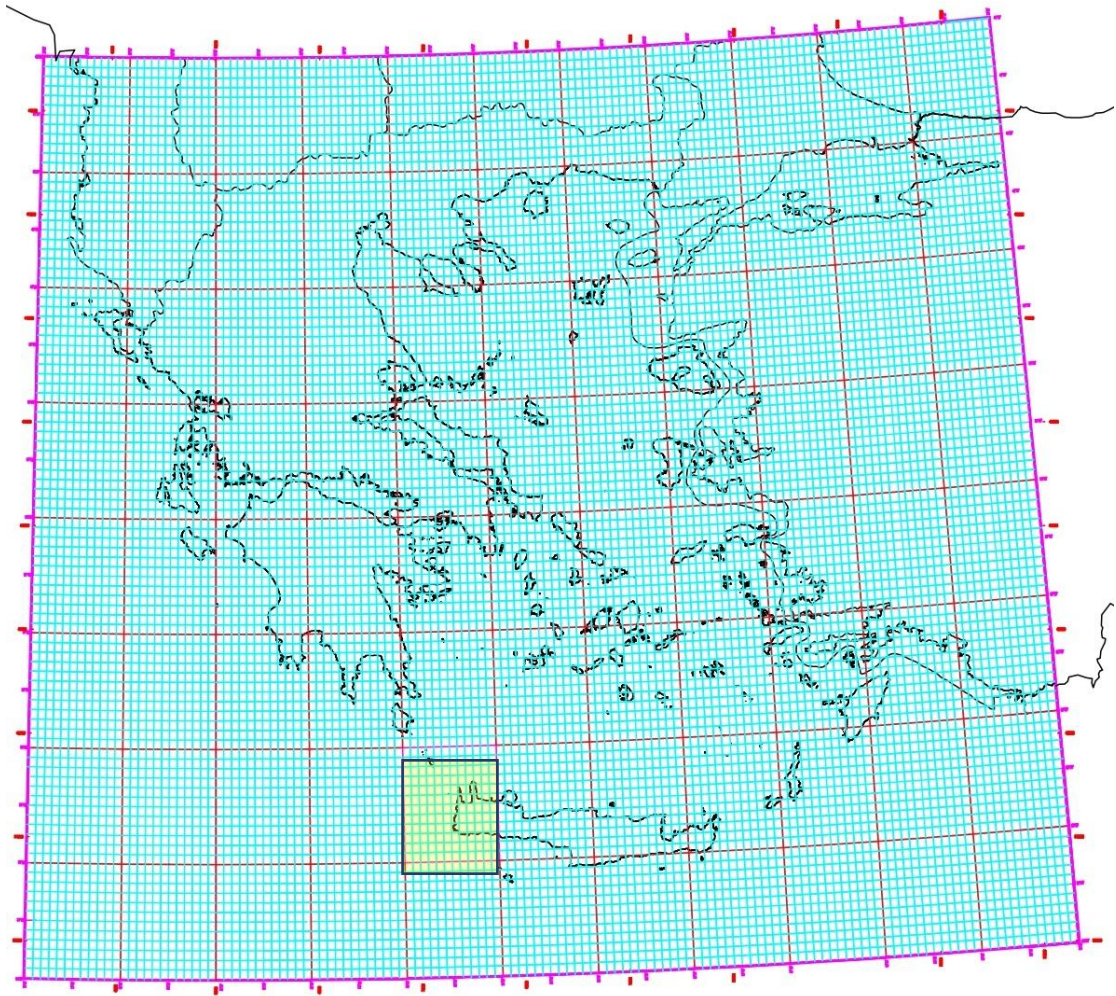
Λίστα Γεωγραφικών Συντεταγμένων (WGS84)		Σημείο
Γεωγραφικό Πλάτος	Γεωγραφικό Μήκος	
33-53-05.00 N	027-59-02.00 E	A
33-41-56.41 N	027-30-42.47 E	B
33-35-24.09 N	026-49-34.27 E	C
33-30-26.24 N	026-27-35.54 E	D
33-24-56.14 N	026-00-00 E	E

Σχήμα 4: Οριοθέτηση ΑΟΖ με γεωγραφικές συντεταγμένες μεταξύ Ελλάδας και Αιγύπτου.

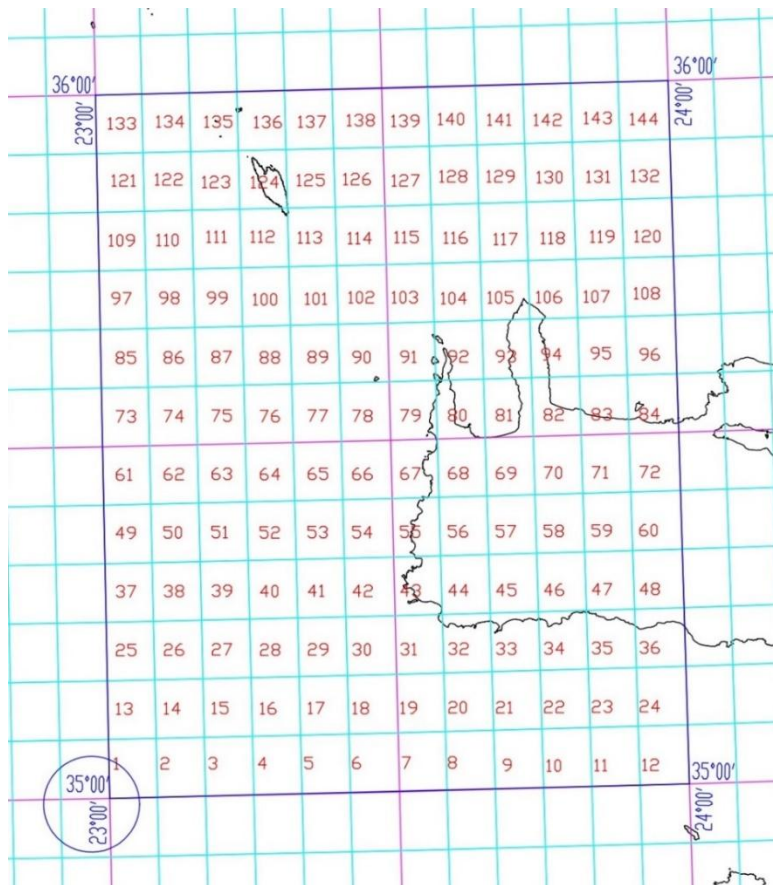
Αλλά υπό την μορφή ενός αριθμού στοιχειωδών γεωγραφικών τετραγωνιδίων, διαστάσεων 5'X5' που ορίζουν την έκτασή τους.

Η χώρα χωρίζεται αρχικά σε βασικά τετράγωνα διαστάσεων 1°X1° (σχ. 5 με καφέ γραμμές) που ονοματίζονται σύμφωνα με τις γεωγραφικές συντεταγμένες του κάτω αριστερού άκρου.

Όπως φαίνεται π.χ στα σχήματα 5 και 6, το τετράγωνο 35/23 (σχ.5 με κίτρινο χρώμα και σχ.6 με μωβ χρώμα) είναι η περιοχή που περικλείεται μεταξύ των παραλλήλων 35° και 36° και των μεσημβρινών 23° και 24°. Αν η περιοχή αυτή χωριστεί σε τμήματα των 5'X5' (στοιχειώδη), τότε εντός της περιλαμβάνονται, όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, 144 στοιχειώδη τετραγωνίδια, με την αρίθμησή τους να ξεκινά κάτω αριστερά και να συνεχίζεται όπως φαίνεται στο σχήμα 6.

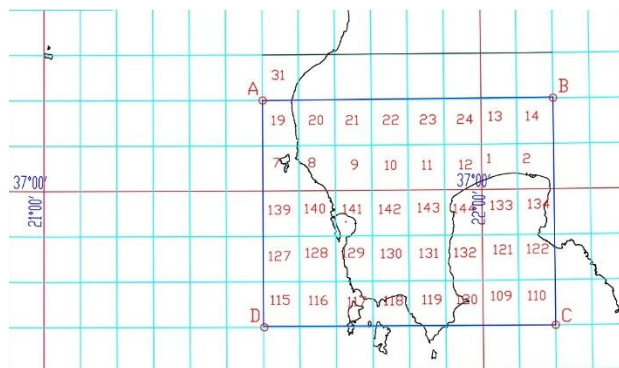

Σχήμα 5 : Χωρισμός της χώρας σε βασικά $1^{\circ}\times 1^{\circ}$ (καφέ γραμμές) και στοιχειώδη $5'\times 5'$ (γαλάζιες γραμμές) τετραγωνίδια. Βασικό τετράγωνο 35/23 (κίτρινο χρώμα)

Σχήμα 6: Ανάλυση βασικού τετραγώνου 35/23 σε 144 στοιχειώδη τετραγωνίδια 5'X5'

Με τον τρόπο αυτόν, αν θελήσουμε να προσδιορίσουμε συγκεκριμένη θαλάσσια περιοχή, όπως π.χ αυτή του σχήματος ABCD (σχ.7), αυτή θα ορίζεται από τα στοιχειώδη **37/21** 7,8,9,10,11,12, **37/22** 1,2,13,14 και των **36/21** 115,116,117,118,119,120,127,128,129,130,131,132,139,140,141,142, 143,144, και **36/22** 109,110,121,122, 133,134

Σχήμα 7: Προσδιορισμός περιοχής ABCD με στοιχειώδη τετραγωνίδια 5'X5'

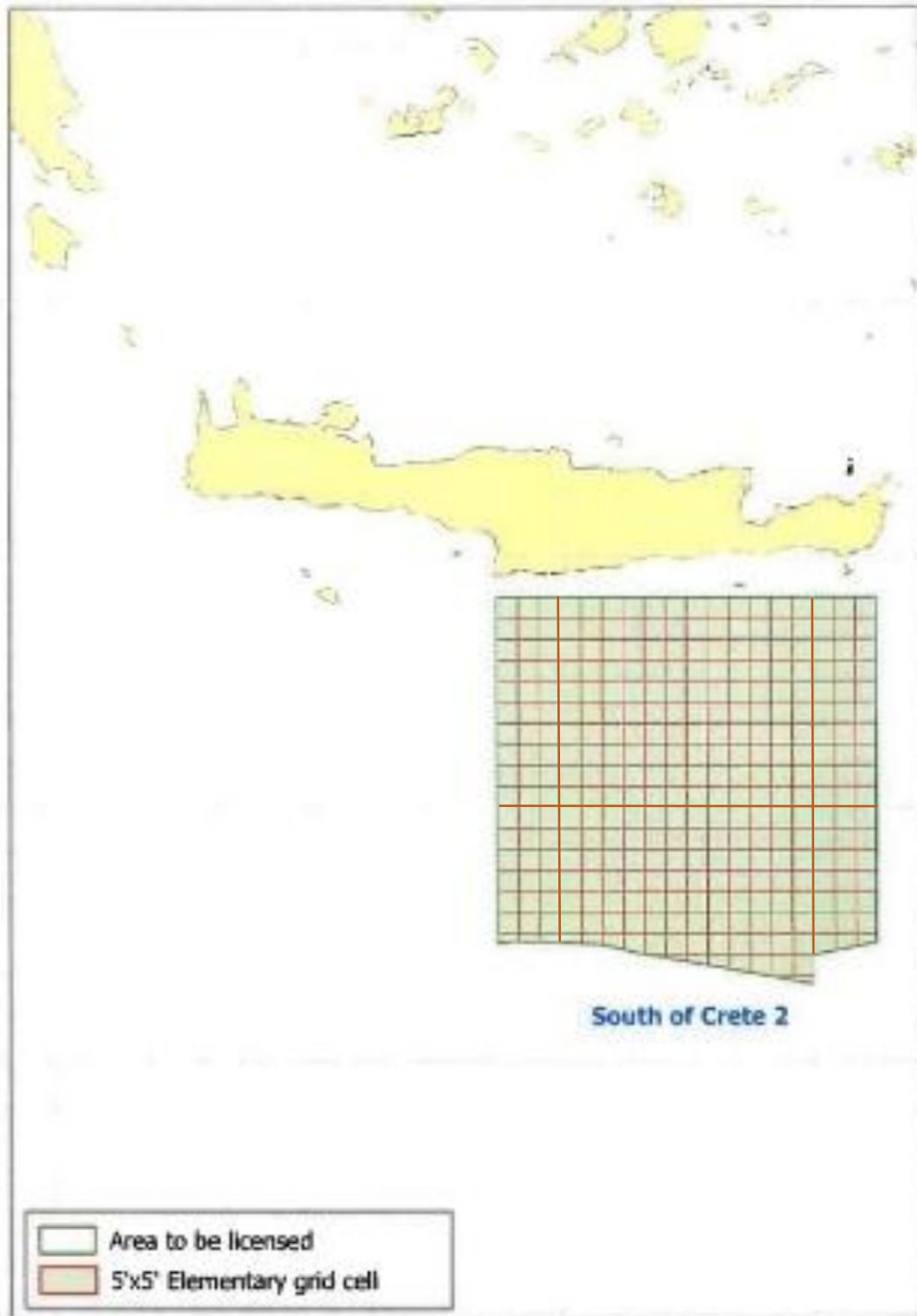
Με την ανωτέρω μέθοδο, σύμφωνα με την αρχική προκήρυξη που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τα θαλασσοτεμάχια “Κρήτη 1” και “Κρήτη 2” ορίζονται συγκεκριμένα όπως φαίνεται στα κατωτέρω σχήματα 8 και 9 (παράδειγμα για το “Κρήτη 2”).

ELEMENTARY GRID CELLS CONSTITUTING THE CONTRACT AREA OF SOUTH OF CRETE 2 BLOCK

26,34/109	26,33/98	25,34/90	25,34/58	25,34/2	25,33/114	25,33/82	24,34/35
26,34/110	26,33/99	25,34/91	25,34/59	25,34/3	25,33/115	25,33/83	24,34/36
26,34/111	26,33/85	25,34/92	25,34/60	25,34/4	25,33/116	25,33/84	24,34/22
26,34/97	26,33/86	25,34/93	25,34/37	25,34/5	25,33/117	25,33/63*	24,34/23
26,34/98	26,33/87	25,34/94	25,34/38	25,34/6	25,33/118	25,33/64*	24,34/24
26,34/99	26,33/73	25,34/95	25,34/39	25,34/7	25,33/119	25,33/65*	24,34/10
26,34/85	26,33/74	25,34/96	25,34/40	25,34/8	25,33/120	25,33/66	24,34/11
26,34/86	26,33/75	25,34/73	25,34/41	25,34/9	25,33/97	25,33/67	24,34/12
26,34/87	26,33/61*	25,34/74	25,34/42	25,34/10	25,33/98	25,33/68	24,33/142
26,34/73	26,33/62*	25,34/75	25,34/43	25,34/11	25,33/99	25,33/69	24,33/143
26,34/74	26,33/63*	25,34/76	25,34/44	25,34/12	25,33/100	25,33/70	24,33/144
26,34/75	25,34/109	25,34/77	25,34/45	25,33/133	25,33/101	25,33/71	24,33/130
26,34/61	25,34/110	25,34/78	25,34/46	25,33/134	25,33/102	25,33/72	24,33/131
26,34/62	25,34/111	25,34/79	25,34/47	25,33/135	25,33/103	25,33/56*	24,33/132
26,34/63	25,34/112	25,34/80	25,34/48	25,33/136	25,33/104	25,33/57*	24,33/118
26,34/49	25,34/113	25,34/81	25,34/25	25,33/137	25,33/105	25,33/58*	24,33/119
26,34/50	25,34/114	25,34/82	25,34/26	25,33/138	25,33/106	25,33/59	24,33/120
26,34/51	25,34/115	25,34/83	25,34/27	25,33/139	25,33/107	25,33/60	24,33/106
26,34/37	25,34/116	25,34/84	25,34/28	25,33/140	25,33/108	24,34/118	24,33/107
26,34/38	25,34/117	25,34/61	25,34/29	25,33/141	25,33/85	24,34/119	24,33/108
26,34/39	25,34/118	25,34/62	25,34/30	25,33/142	25,33/86	24,34/120	24,33/94
26,34/25	25,34/119	25,34/63	25,34/31	25,33/143	25,33/87	24,34/106	24,33/95
26,34/26	25,34/120	25,34/64	25,34/32	25,33/144	25,33/88	24,34/107	24,33/96
26,34/27	25,34/97	25,34/65	25,34/33	25,33/121	25,33/89	24,34/108	24,33/82
26,34/13	25,34/98	25,34/66	25,34/34	25,33/122	25,33/90	24,34/94	24,33/83
26,34/14	25,34/99	25,34/67	25,34/35	25,33/123	25,33/91	24,34/95	24,33/84
26,34/15	25,34/100	25,34/68	25,34/36	25,33/124	25,33/92	24,34/96	25,33/61*
26,34/1	25,34/101	25,34/69	25,34/13	25,33/125	25,33/93	24,34/82	25,33/62*
26,34/2	25,34/102	25,34/70	25,34/14	25,33/126	25,33/94	24,34/83	25,33/53*
26,34/3	25,34/103	25,34/71	25,34/15	25,33/127	25,33/95	24,34/84	25,33/54*
26,33/133	25,34/104	25,34/72	25,34/16	25,33/128	25,33/96	24,34/70	25,33/55*
26,33/134	25,34/105	25,34/49	25,34/17	25,33/129	25,33/73	24,34/71	25,33/46*
26,33/135	25,34/106	25,34/50	25,34/18	25,33/130	25,33/74	24,34/72	25,33/47*
26,33/121	25,34/107	25,34/51	25,34/19	25,33/131	25,33/75	24,34/58	25,33/48*
26,33/122	25,34/108	25,34/52	25,34/20	25,33/132	25,33/76	24,34/59	24,33/70*
26,33/123	25,34/85	25,34/53	25,34/21	25,33/109	25,33/77	24,34/60	24,33/71*
26,33/109	25,34/86	25,34/54	25,34/22	25,33/110	25,33/78	24,34/46	24,33/72*
26,33/110	25,34/87	25,34/55	25,34/23	25,33/111	25,33/79	24,34/47	26,33/49*
26,33/111	25,34/88	25,34/56	25,34/24	25,33/112	25,33/80	24,34/48	26,33/37*
26,33/97	25,34/89	25,34/57	25,34/1	25,33/113	25,33/81	24,34/34	

Σχήμα 8: Προσδιορισμός παραχώρησης Κρήτη 2 με στοιχειώδη τετραγωνίδια

MAP OF THE CONTRACT AREA OF SOUTH OF CRETE 2

Σχήμα 9: Προσδιορισμός παραχώρησης Κρήτη 2 με στοιχειώδη τετραγωνίδια

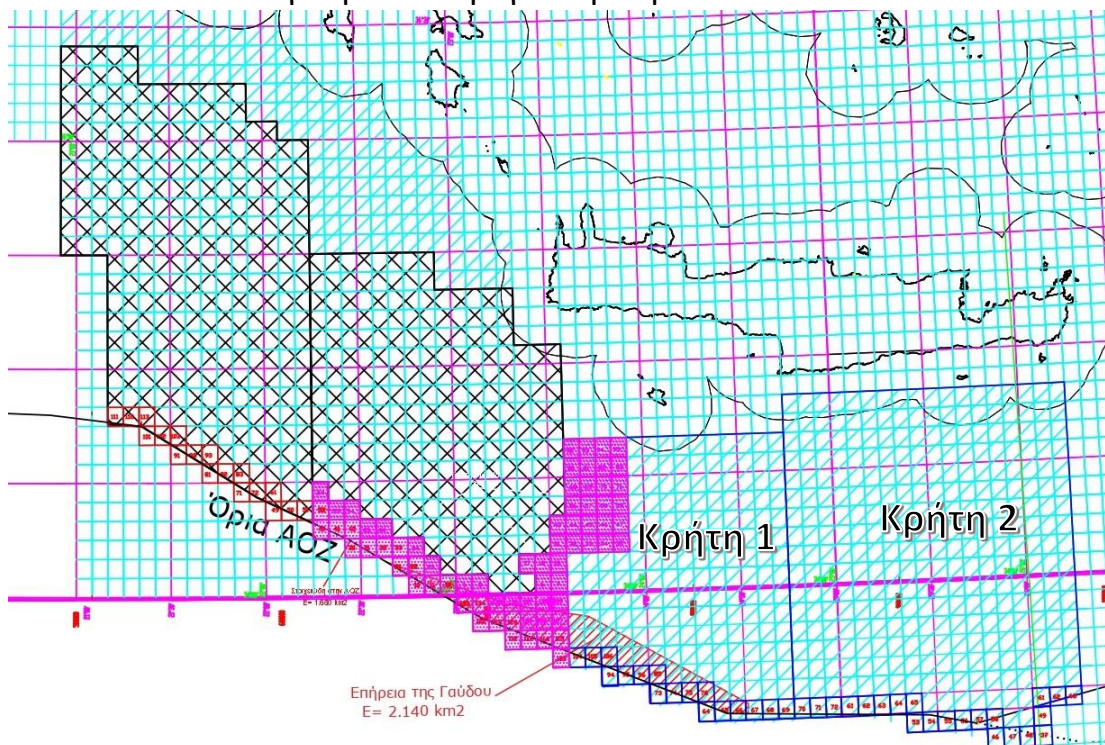
Παράλληλα, όπως προκύπτει από το σχετικό ΦΕΚ, ορισμένα στοιχειώδη τετραγωνίδια φέρουν μια χαρακτηριστική σήμανση (σχ. 8 ένα αστέρι επάνω δεξιά / τετράγωνο με γαλάζιο χρώμα), τα οποία, όταν εντοπιστούν στον σχετικό χάρτη (σχ. 10 τετραγωνίδια με μπλε περίγραμμα), οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η μέση γραμμή, όπως έχει υπολογιστεί και χαραχτεί, διέρχεται μέσα από αυτά (ή εναλλακτικά τα διατρέχει). Αναγνωρίζεται έτσι η δυνατότητα ευελιξίας στον καθορισμό της οριογραμμής εντός των ορίων των τετραγωνιδίων από τα οποία διέρχεται. Σε υποσημείωση γίνεται επεξηγηματική αναφορά στους μελλοντικούς μισθωτές και στη παρατηρούμενη ασάφεια.

Υπάρχει όμως η πιθανότητα μετατόπισης, τής με τον τρόπο αυτόν χαραχθείσας μέσης γραμμής, ώστε να υποχρεωθεί η χώρα να προβεί σε τέτοιες αλλαγές;

Είναι γεγονός ότι μεταξύ των δύο χωρών δεν έχει οριοθετηθεί ΑΟΖ και/ή υφαλοκρηπίδα σύμφωνα με τους κανόνες του δικαίου της θάλασσας ότι η οριοθέτηση χωρεί με συμφωνία των μερών. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, τότε εφαρμόζονται οι προβλεπόμενες στο τμήμα XV της Σύμβασης διαδικασίες (άρθρα 74 και 83). Παλαιότερες προσπάθειες οριοθέτησης δεν είχαν ευοδωθεί, σύμφωνα όμως με πρόσφατες πληροφορίες, έχουν ξεκινήσει νέες επαφές. Η οφειλόμενη απάντηση είναι ότι, μετά την υπογραφή της Σύμβασης του Montego Bay του 1982, η μέση γραμμή δεν είναι η μόνη μέθοδος οριοθέτησης ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδας. Μπορεί να τροποποιηθεί, όταν συντρέχουν ληπτές υπόψη για τους σκοπούς της οριοθέτησης περιστάσεις (relevant circumstances), που επιβάλλουν την αλλαγή ή την τροποποίηση ώστε να προκύψει ένα δίκαιο αποτέλεσμα και για τις δύο χώρες.

Στην περίπτωση του θαλασσοτεμαχίου "Κρήτη 1", η μέση γραμμή θα μπορούσε να μετακινηθεί βορειότερα, αν π.χ, δεν αναγνωριζόταν πλήρης επήρεια στη νήσο Γαύδο, ή και στο "Κρήτη 2", όσον αφορά στις αντίστοιχες νησίδες Χρυσή και Γαϊδουρονήσι.

Στο σχήμα 10 εμφανίζεται η απώλεια της περιοχής εμβαδού 2.140 τετρ. χλμ., αν δεν αναγνωριστεί στην Γαύδο πλήρης επήρεια, κάτι το οποίο είναι πιθανολογούμενο σε μεγάλο βαθμό.

Σχήμα 10 : Στοιχειώδη επιστραφέντα, στοιχειώδη στο όριο της ΑΟΖ, επήρεια της Γαύδου

Στις περιπτώσεις αυτές, περιοχές που είχαν παραχωρηθεί στην CHEVRON, θα πρέπει να ανακληθούν, οπότε θα επέλθουν οι προβλεπόμενες στην απόφαση του ελεγκτικού συνεδρίου συνέπειες (στις σελίδες 18 και 19). Με τον τρόπο αυτόν (μίας κυμαινόμενης μέσης γραμμής ανάμεσα στα στοιχειώδη τετραγωνίδια), ο μισθωτής είναι εκ των προτέρων ενήμερος για το διακύβευμα λόγω της μη οριστικής οριοθέτησης, ώστε να προστατεύονται τα συμφέροντα αμφοτέρων.

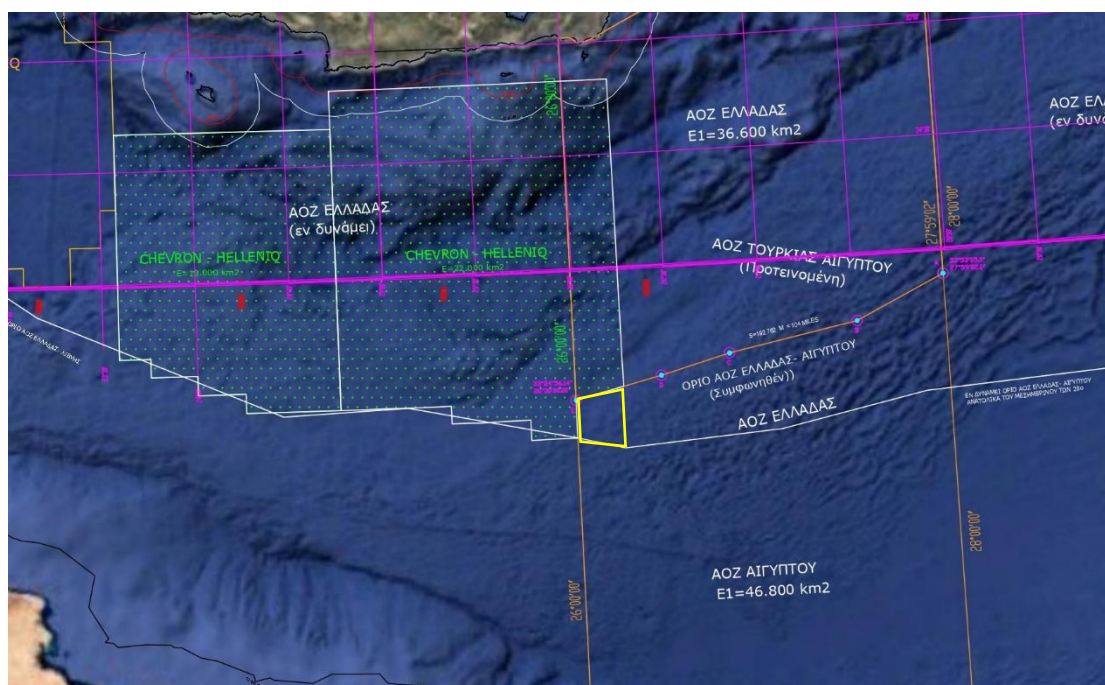
Σύμφωνα με ένα δημοσίευμα το οποίο σχολιάζει την επίδικη προσθήκη στο κείμενο του ελεγκτικού συνεδρίου, είναι πιθανή η απώλεια κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων.

Είναι όμως πράγματι έτσι;

Τα κυριαρχικά δικαιώματα στην θάλασσα δεν καθορίζονται από μια συμβατική σχέση μεταξύ ενός κράτους και μιας ιδιωτικής εταιρίας, αλλά μόνον με συμφωνία μεταξύ κρατών ή, σε περίπτωση διαφωνίας, με προσφυγή σε κάποιο δικαιοδοτικό

όργανο με την υπογραφή συνυποσχετικού για τον σεβασμό της τελικής απόφασης βάσει των προβλέψεων του δικαίου της θάλασσας, όπως αυτό κωδικοποιείται με τη Σύμβαση του 1982. Η σχετική ρήτρα δεν συνιστά αφ'εαυτής λόγο αμφισβήτησης ή απώλειας κυριαρχικών δικαιωμάτων. Αντιθέτως, προδιαγράφει με σαφήνεια και διασφαλίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις και των δύο συμβαλλομένων σε περίπτωση μετακίνησης της μέσης γραμμής.

Όσον αφορά δε στα πλευρικά όρια, τα οποία αναφέρονται επίσης και ενδέχεται να τροποποιηθούν, αφορούν κυρίως στο θαλασσοτεμάχιο “Κρήτη 2”.

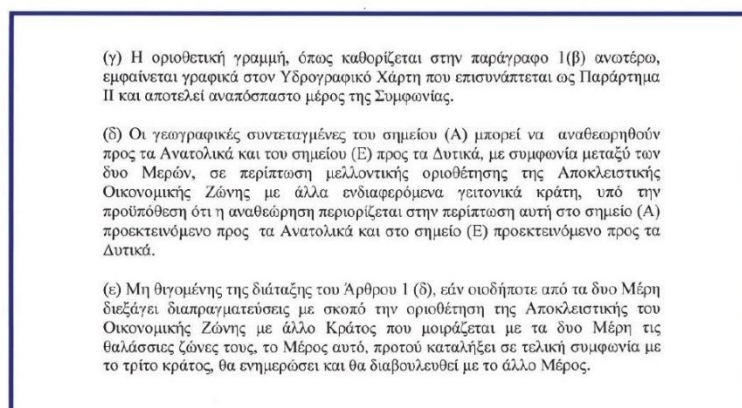
Σχήμα 11: Επίδραση της συμφωνίας ΑΟΖ Ελλάδας-Αιγύπτου στο ανατολικό όριο της CHEVRON

Στο σχήμα 11 φαίνεται ότι το ανατολικό όριο του θαλασσοτεμαχίου “Κρήτη 2” βρίσκεται μετά τον μεσημβρινό των 26 μοιρών, ενώ παράλληλα στο νοτιοανατολικό άκρο του δημιουργείται μια εσοχή (τραπέζιο με κίτρινο χρώμα).

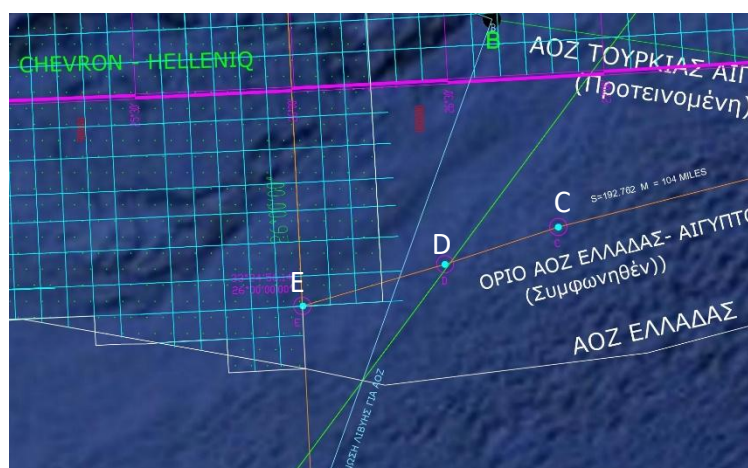
Το 2019 η Ελλάδα προέβη στην οριοθέτηση ΑΟΖ με την Αίγυπτο μεταξύ των μεσημβρινών των 26° και $27^\circ 59' 02''$ μοιρών (σχ. 11 με καφέ κάθετες γραμμές). Η οριογραμμή, είναι αυτή που αποτυπώνεται στον χάρτη με τα σημεία Α,Β,С, D, E (με καφέ χρώμα). Συνεπώς, η εσοχή αυτή ανήκει στην ΑΟΖ της Αιγύπτου και

εξαιρείται προφανώς από την προς παραχώρηση περιοχή. Το θέμα του πλευρικού ορίου δεν θα υπήρχε, αν η οριοθέτηση αυτή ήταν ολική και τελική.

Και αυτό διότι, όπως προκύπτει από τη σχετική συμφωνία με την Αίγυπτο, η οριοθέτηση δεν έλαβε χώρα καθόλο το μήκος της θαλάσσιας δικαιοδοσίας αμφοτέρων. Στη συμφωνία αναφέρεται ρητώς ότι η οριοθέτηση μπορεί να συνεχιστεί και δυτικά των 26 μοιρών (δυτικά του σημείου E) αλλά και ανατολικά των 27° 59' 02" (ανατολικά του σημείου A). Οψέποτε λοιπόν ολοκληρωθεί, τα σημεία A και E ενδέχεται να μετακινηθούν ώστε να υπάρξει μια οριστική ενιαία γραμμή (σχήματα 12 και 13).

Σχήμα 12 : Μετακίνηση των σημείων A και E

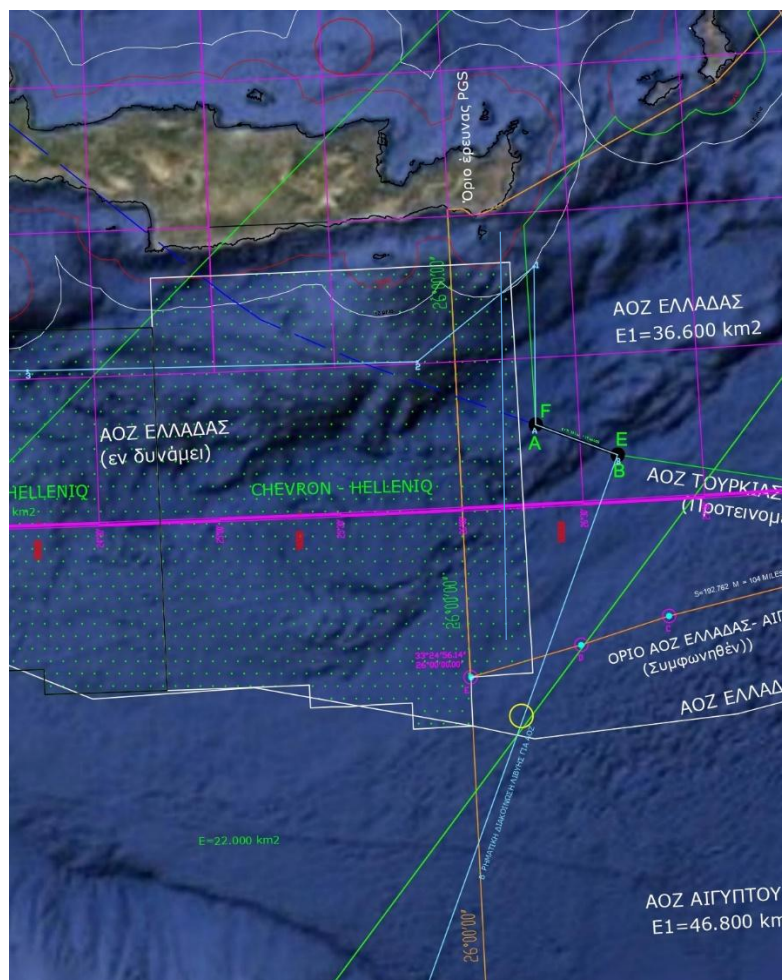

Σχήμα 13 : Λεπτομέρεια στο νοτιοανατολικό όριο

Στην προκειμένη περίπτωση, το σημείο A δεν μας αφορά και έχει σχέση με την πιθανή άποψη της Αιγύπτου για δικαιώματα της Τουρκίας στην περιοχή. Όσον όμως αφορά στο σημείο E, γίνεται αντιληπτό ότι, αν μετακινηθεί, θα διακυμανθεί εντός των

στοιχειωδών τετραγωνιδίων που επισημαίνονται ομοίως με αστερίσκο. Με τον τρόπο αυτόν, η επίδικη ρήτρα προλαμβάνει και τις πιθανές πλάγιες μετατοπίσεις με ανάλογο τρόπο, όπως ακριβώς και με το νότιο σύνορο.

Στην παρούσα ανάλυση δεν αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία στο κατά πόσον μπορεί το ανυπόστατο Τουρκολιβυκό μνημόνιο να επηρεάσει την οριοθέτηση. Στο κατωτέρω σχήμα 14 διαπιστώνεται ότι:

Σχήμα 14 : CHEVRON (άσπρη γραμμή) και Τουρκολιβυκό μνημόνιο (AB) καθώς και θέση του τριεθνούς (κίτρινος κύκλος) αν εφαρμοσθεί η αρχή της μέσης γραμμής.

Το τμήμα AB που αποτελεί το όριο της ανυπόστατης θαλάσσιας οριοθέτησης ΑΟΖ Τουρκίας-Λιβύης βρίσκεται ανατολικά του θαλασσοτεμαχίου “Κρήτη 2” και εκτός αυτού. Η υπόθεση ότι νοτιοδυτικά του κείται η Λιβυκή ΑΟΖ που μπορεί να επηρεάσει το ανατολικό όριο του “Κρήτη 2” είναι απολύτως απορριπτέα, δεδομένου ότι η περιοχή αυτή αποτελεί Ελληνική ΑΟΖ μετά τη νόμιμη συμφωνία οριοθέτησης με την Αίγυπτο.

Άλλωστε η αποδοχή από την CHEVRON της παραχώρησης αυτής, σημαίνει ότι αγνοούνται παντελώς οι συνέπειες του Τουρκολιβυκού μνημονίου, ο διεμβολισμός του οποίου το ακυρώνει κατ' ουσίαν και στην πράξη.

Παρατηρήσεις:

- Όπως προκύπτει από το σχήμα 10, αν δεν δοθεί πλήρης επήρεια στο νησί της Γαύδου, όπως θα συνέβαινε μετά από μια δικαστική απόφαση ή από συμφωνία, η γραμμή ΑΟΖ θα μετακινηθεί βόρεια, επιφέρονσα απώλεια (maximum) της τάξης των 2.140 τετρ. χλμ περίπου. Προφανώς, μερική επήρεια θα προκαλέσει μικρότερες απώλειες.
- Θα έπρεπε στη σχετική απόφαση του ελεγκτικού συνεδρίου, να αναφέρεται ρητώς η πιθανότητα μετακίνησης της μέσης γραμμής και προς τις δύο κατευθύνσεις, δηλαδή και προς βορρά και προς νότο. Με τον σημερινό τρόπο αναφοράς στην σύμβαση, δηλαδή της προς βορρά μετακίνησης της αρχικής μέσης γραμμής, η χώρα μπορεί μόνο να υποχωρήσει και όχι να διεκδικήσει πιθανόν ένα τμήμα νοτιότερα, που θα προκύψει από την μετακίνησή της εκμεταλλευόμενη τυχόν ληπτέα υπόψη περίσταση, όπως κάποια γεωγραφική ιδιαιτερότητα η ένα ιστορικό αλιευτικό δικαίωμα ή πιθανόν το προϊόν κάποιας ιδιαίτερης συμφωνίας με την Λιβύη.

Βέβαια, η κατανομή των στοιχειωδών τετραγωνιδίων με αστερίσκους είναι ενδεικτική μίας αισιόδοξης προσέγγισης, ότι η αναμενομένη ή πιθανή μετακίνηση περιορίζεται εντός της ήδη καθορισμένης με τα τετραγωνίδια ζώνης, αυτό όμως δεν είναι βέβαιο λόγω των παλινδρομήσεων και απαιτήσεων της Λιβύης οι οποίες ετεροκαθορίζονται, με αποτέλεσμα να ελέγχεται η αποφασιστικότητα της Ελλάδας ως επιμονή στις θέσεις της ή να προδικάζεται η υποχώρησή της από αυτές.

- Σχετικά με την θέση του τριεθνούς σημείου οριοθέτησης μεταξύ Ελλάδας, Λιβύης, Αιγύπτου σημειώνονται τα εξής: πως προκύπτει από σχετική μελέτη του Τοπογράφου Μηχανικού Δημήτρη Δαγρέ, το σημείο αυτό, αν τηρηθεί η μέθοδος της μέσης γραμμής σε όλες τις οριοθετήσεις, απέχει 99 ναυτικά μίλια περίπου από τις τρεις εγγύτερες ακτές των χωρών, όπως το Ελληνικό Κουφονήσι, και από τις εγγύτερες ακτές της Λιβύης και Αιγύπτου. Στον χάρτη του σχ. 14, η θέση του σημειώνεται με κίτρινο κύκλο και εμπίπτει στην

Αιγυπτιακή ΑΟΖ μετά την οριοθέτηση ΑΟΖ Ελλάδας – Αιγύπτου (καφέ γραμμές). Το σημείο αυτό βρίσκεται εκτός της παραχώρησης του θαλασσοτεμαχίου “Κρήτη 2 “ και προφανώς η θέση του, σε περίπτωση τελικής συμφωνίας μεταξύ των τριών αυτών κρατών, θα επανακαθοριστεί για τον λόγο ότι δεν τηρήθηκε η μέθοδος της μέσης γραμμής μεταξύ Ελλάδας και Αιγύπτου.

Συμπέρασμα: Με τα μέχρι τώρα δεδομένα, δεν προκύπτει ότι αμφισβητούνται κυριαρχικά δικαιώματα, και πολύ περισσότερο η εδαφική κυριαρχία της Ελλάδας, η δε προσθήκη θεωρείται χρήσιμη υπό την έννοια ότι προλαμβάνει γεγονότα που θα προκύψουν ενδεχομένως από μια τελική συμφωνία οριοθέτησης υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ Ελλάδας – Λιβύης.

Μια τέτοια προσθήκη, θα έπρεπε να είχε συμπεριληφθεί και στο θαλασσοτεμάχιο της ΕΧΧΟΝ (για το οποίο δεν υπήρξε ανάλογη προσοχή), ιδιαίτερα στο σημείο εκείνο όπου αμφισβητείται η πλήρης επήρεια της Γαύδου. Η παράλειψη αυτή, δεν δημιουργεί ευτυχώς προς το παρόν και λόγω της σχετικής συγκυρίας, ιδιαίτερο πρόβλημα. Και αυτό διότι, βάσει διατάξεων της σύμβασης με την ΕΧΧΟΝ, η τελευταία όφειλε να επιστρέψει τμήμα της παραχωρηθείσης έκτασης που δεν της ήταν επιχειρησιακώς απαραίτητο και να περιοριστεί σε τμήμα στο οποίο εστιάζει το ενδιαφέρον της. Ήδη η ΕΧΧΟΝ MOBIL επέστρεψε μια περιοχή, τα στοιχειώδη τετραγωνίδια της οποίας εμφανίζονται και στον σχετικό χάρτη 9 (με μωβ χρώμα).

Με τον τρόπο αυτό, δεν θα επηρεαστεί καθόλου η παραχώρηση της ΕΧΧΟΝ στο μέλλον, έστω και αν το τελικώς διαμορφούμενο όριο της ΑΟΖ με την Λιβύη αγνοήσει (στην χειρότερη περίπτωση) την επήρεια της Γαύδου, αφής στιγμής το νότιο άκρο αυτής της παραχώρησης έχει περιοριστεί ήδη βορειότερα.

Τέλος, θα έπρεπε να ληφθεί επιπλέον μέριμνα για πιθανές μετακινήσεις της τελικής γραμμής οριοθέτησης Ελλάδας – Λιβύης νοτιότερα ή του τριεθνούς σημείου σε νέα οριστική θέση και σε θαλάσσιες περιοχές οι οποίες πιθανόν να επιφέρουν αύξηση της περιοχής παραχώρησης, δημιουργώντας νέα δεδομένα.

3 Απριλίου 2026

Λεόντιος Πορτοκαλάκης
Τοπογράφος Μηχανικός, M.Sc
Μέλος του Δ.Σ. του ΕΛΙΣΜΕ